

SZÉKESEFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára
házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Hirdetmény
a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor:
Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 krért
igtattatik be.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap.

30. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének ezimzendőik; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel.
Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Társadalmunk.

IV.

A bibliai szent hagyomány szerint Isten a világot hat nap alatt teremtve, a hetediket megpihent, s egytől törvényül hagyván, hogy az ember is a hetedik napot ünnepelje. Ezen eszme, hogy az ember minden hetedik napot megülje oly régi, hogy valószínű, mikint ez már az emberiség első művelődésének vagy első társadalmának bölcsőjében keletkezett, sőt bevett szokássá is vált, miután a földet elborító népcsaládok közt a nyelvet, vallást, társadalmi szerkezetet annyiféleképp alakulva tapasztaljuk, de ezen intézmény, a hetedik nap ünneplése, általános törvényül megmaradt — tán kivétel nélkül a föld minden népénél; valószínűleg azért, mert az ember természetében gyökeredzik a munka és fáradalom után következő pihenés.

Igy van ez a társadalmi életében is, így volt ez nálunk is, és ebben rejlik egyik oka annak, hogy a magyar társadalom, husz éves munkáját a siker egy független kormányával s egy megkoronázott királylyal megkoszoruzván, munkáját befejezve hívé, s mikint multkor fölemlítők — nyugalomra szállt, de egytől tétlenségnek adván át magát, mindent az ezer akadálylyal bajoskodó kormányára bízván, mégis várta a nagy eredményeket, sült galamb képeben; (igy panaszolták azok, a kik felülről gondolkodtak) és ajka panasza fakadt, midőn az ő közreműködése nélkül a várt nagy eredmények elmaradtanak.

Igy támadt a panasz felülről és alulról: a fő és test, a kormány és a társadalom egymást panaszlá.

De itt e ponton, társadalmunk kormányzata szempontjából egy igen nevezetes kérdés veti fel

magát szemünk előtt. Egy olyan kérdés, melyet az államgazdasági tanok különféleképp magyaráztak, sőt mondhatni maiglan eldöntetlenül hagytak; a mely kérdés minden álladalmnak, de különösen fejlődő államok, és így első sorban hazánknak kormányzatára nézve első fontosságu, azért is mérlegünkre akarjuk vetni, nem törődve azon ellenvetéssel, hogy merényletet fogunk elkövetni ily kérdések megoldásának csak kísérletével is.

A kérdés történeti fejlődése a következő:

Legyen, hogy a középkori hűbérrendszeren alapuló európai hatalmasságok természetes fejlődése hozta magával, az egyeduralom — monarchia — keretébe a hatalomnak összpontosulását, vagy hogy az első nagy és a végletekbe átsapó francia forradalomnak visszahatása miatt nyert oly nagy lendületet minden országban az egyeduralom; annyit azonban az események bizonyítanak, hogy a kényuralom fajtult hatalmak mindenhol a tulságos gyámkodás rendszerét követték a népek fölött, vagyis azon elvet, melynél fogva a kormányzatot alattvalóik fölött egész ezek legbensőbb családi és személyi ügyeikre is kiterjeszték úgy, hogy kizárván minden egyéni szabadságot, minden alattvaló ugyszólván mindenét, nevelését, társas életét, rangját, életmódját, sőt savát és kenyerét is kormányza kényétől függőleg vehette csak igénybe.

E nyögős korszak alatt érte el emelkedésének és hatalmának tetőpontját az angol nemzet, azon Europaszerte divó kormányrendszerrel homlokegyenest ellenkező elvek, a társadalmi szabadság elvei szerint alkotott kormányzati rendszerével: nem csoda tehát, ha az államtudományok nagy mestere, ugyszólván alapítója **Smith Ádám** a fennebb rajzolt mindenbevaló beavatkozási rendszert kárhoztat-

ván, a megalapított nemzetgazdasági tudományban azt az emberek jóllétével meg nem egyeztetetőknek mutatta ki, s hogy a társadalomnak felvirulását, ép az ellenkező a társadalmi szabadság képes egyedül létrehozni. Ezen tan, mely „azon körülménynél fogva, hogy a szabadságot, mint fő- és uralkodó elvet tüzte a tudomány épülete homlokzatára, s mivel minden állami gyámság, önkény, tulhajtott centralizacio, és mindenbe elegendési hajlam ellen oly ünnepléses manifestatiót képez, a szabad iparrendszernek czimeztetett“ *)

Azonban az államtanok ujjabb buvárai felmutatták azon hátrányokat, melyeket ezen rendszernek tulszorosan vett alkalmazása a társadalomnak okozhat, ha a társadalmi működés szabadságának czége alatt az államhatalom abszolút tétlenség és közönbösség hibájába esik, „s attól vár minden jót és üdvöt, ha a nép gazdasági élete és tevékenységével mitsem törődik.“

A monarchikus, mindenben gyámkodó elvet mint látjuk a másik tulság, a kormányok semmit tevének tana követé, mint emberi dolgokban történni szokott, hol egyik tulság a másikat idézi közönségesen elő.

De ezen két rendszerét az államtanoknak nem csak a tudomány állította fel, hanem a gyakorlat is felkarolta. Nem csak azon tény bizonyítja ezt, hogy az abszolút hatalmak a beavatkozás rendszerét követték és követik, Anglia kormánya pedig a szabadiparrendszer mellett boldogul; hanem a mi társadalmunk is, mihelyt önálló cselekvésre vergődött, azonnal magának vallá, nem az egyiket vagy másikat e két rend-

*) L. Kautz Gy. Nemzetgazdaság és Pénzügytan. 52. lapon.

TÁRCZA.

Az én jó Laczi barátom esete.

Beszély.

Horváth Böskétől.

(Folytatás.)

Ő méltósága nemcsak széles ismeretségi, hanem valóban jószívű férfi is volt, s nem késett felvilágosítást nyújtani Klári nének a rokonság legtávolabb s előtte netán ismeretlen ágazata és állapota iránt is; elmondta, hogy mily zajos, vig élet foly most Benkőknél; felserdült a kis leány, sok a ki- s bejáró a háznál.

Rátóthyék is csak meg vannak épségben, egészségben; mult héten keresztelték meg a kis Dénest, ki keresztfia is a méltóságos bácsinak; szép eleven fiucska; látszik, hogy derék ember válland fölöle; no, Dóczyék meg Budán vannak, használják a „császár fürdőt;“ Dóczyinét csak most is kinozza a köszvény, hanem Imre a férje annál jobban néz ki, ott van mindennap a helyigözösök érkezésén, és nézi a kiszálló népeket; hiában! ezt meg az újdonságokat most sem hagyhatja el, ennél talán csak azt a feszes, egyenes nyakgallért szereti jobban, mit őrnagy korában megszokott, és azóta nem tud letenni, éppen mint a lovagostort, melyet szüntelen kezében hordoz, akár legyen vele a Castor akár nem! szeretné tudni ő méltósága vajjon

ezt is magával viszi-e Laczi öcsese esküvőjére, melyet ő, t. i. Dóczyék alkalmasint bevárnak Budán, lévén ennek megtartása közel kilátásban october 15-ik napjára kitűzve.

Ha nem lett volna oda künn tiszta, holdfényes, fellegtelen őszi est, bizonyára azt hiszem, hogy villám sujtott a szobába, csörömpölés követé a püspök szavait, pedig hát csak Flóra néni ejté el a theakannát, törött lehetett már valamely része, azért vált le oly könnyen a fogantyúja! ezt mondá legalább mindenki; Flóra néni meg a szobaleány is, itt ugyan senki sem szeleskedett; a kanna volt az oka mindennek senki más.

Mindössze is csak Flóra néni ijedtsége felett lehetne aggódni, azt meg ki fogja aludni, jobb is lesz, ha szobájába megy; feküdjék le! most is oly halvány még! — Jó éjt is kívántunk neki mindnyájan, én kísértem el a szobája ajtajáig, onnét azután visszaküldött, és nemsokára mi is aludni mentünk.

Másnap jókor a reggeli után azonnal visszatért a bácsi a székvárosba; mi, Flóra nénival még künn maradtunk egy darabig az udvaron, szegénynek még most is fájt a feje, látszott is rajta, hogy rossz éjszakája volt; ezt ugyan nem érdemli az kanna, mondá Klári néni megdicsérve érte, hogy Flóra nénit még künn marasztám a fris reggeli levegőn, ez bizonynyal jót teend felizgult idegeinek.

Hanem Flóra nének nem sok örömet okoztam emez ötlettel; láttam, hogy nem szivesen maradt künn, pedig olyan szép őszi reggel volt! a sárga-vörös harmatos levelek ragyogtak a tiszta napsugárban, me-

lyet én egyre magasztaltam Flóra nének, a nélkül, hogy figyelmét felkölthetnem sikerült volna.

„Igen, az ám,“ szolt helybenhagyólag mindenre, csak akkor riadva fel álmadozásából, midőn én egy magányosan díszlő rózsza kedvéért, könnyű reggeli cipőimmel behatoltam a harmatos fűbe, próbálgatva minden oldalról, hogy lehetne azt leszakitnom Flóra néni számára?

„Ugyan hogy állhatsz ott a harmatos fűben,“ szolt feddőleg — még csak az kell, hogy te is megbetegedjél! azután behívott magával a házba, hol gondolkozhattam fölöle egész nap, hogy mi lehet már az baj, mihez még „csak az kell, hogy beteg legyek én is!“ mig végre estére kelve, — egy nagyobb mérvű hideg-elés csakugyan szépen ágyba fektetett.

(Folytatása következik.)

Barangolások Alexandriában.

Egy hosszú ut után, epedve vártam a pillanatot, midőn a historiai nevezetességű Alexandriába juthatok, hol egy időre feledni reméltem a tengerész élet szenvedéseit. Tülboldognak éreztem magam, midőn egy ködös reggelen a láthatáron látszott azon világitórony, melynek eredetije már a Krisztus előtti századokban emeltetett. (A világ hét csodájának egyike; Cnidus szerint Kr. e. 285. évben épült). Lassankint kibontakozott a homályból Alexandria is, mely miként a déli városok, egy ismeretlen hatást gyakorol az utazóra.

szerből, hanem egyszerre mind a kettőt. — Társadalmunk maga ugyan is, talán megszokásból, a kiállott elnyomatás idejéből, talán mert kifáradt és pihenésre volt szüksége, de talán nemesebb indokoknál fogva is, nem a szabad iparrendszer vagy is a cselekvés tanait fogadta el irányelvül, hanem kormányának rendelkezéseit várta; míg ellenben az újraalakítás nagy munkájával elhalmozott kormányunk, ha egyéb nem, hát bizonyára alkalmosnak tartá a szabad ipar, vagy is a be nem avatkozási, vagy miként sokan nevezik, a *laissez faire, laissez passer*-rendszert elfogadni és követni.

Kétségtelen, hogy az emberi természetben fekszik, hogy inkább azt higgye a mit szeret, és azt kövesse, a mi — könnyebb, vagy a mi neki látszólag előnyösebb, s ezen belső természetét követé a mi társadalmunk és kormánya, midőn az államéletnek két egymással ellenkező tanát fogadta el cselekvése irányadójaul, mindegyik a magának kedvezőbbet. Ezen igen természetesen történt dolgoknak azonban ismét természetes következménye lön, hogy társadalmunk ügyeinek menete tévuttra jutott, vagy zátonyra ült, s ennek eredménye lön a közelégetlenség.

Ha e kérdést, valjon a társadalmi élet folyama az egyéni szabadságra bizandó-e, vagy a társadalom fejének, a kormánynak a feladata-e a társadalom minden nyilvánulásait vezérelni, ha e kérdést lélektani szövétnünkkel fogjuk megvilágítani, ugy előjáróban is szemünkbe fog tűnni, hogy minden ép életű társadalomban a fő és test, s ennek életművei közt a szerves — organicus — összefüggés nélkülözhetlen, de minden szerves élet törvénye megköveteli azt is, hogy az egész szervezetnek összes cselekményeit a fő, vagy is az abban rejlő értelem intézze és kormányozza.

Nem lehet nagy művelet egységes vezérelt és oszthatlan irányadás nélkül, és miután alig hihető, hogy egy újászületésnek indult társadalom nagyobb mérvű cselekmények nélkül célját megközelítse, hová jutna az összes társadalom ügye, ha csak két egymással nem is ellenkező, de csak elágazó irányban indulna törekvése? Hát ha a társadalom több felekezetekre oszolva, mindegyik a maga eltérő irányán fogna haladni, kérdés hová terelnék a társadalomnak egységen alapuló életbiztonságát, ha erejét különböző irányú törekvéseikkel részre osztanák, még akkor is, ha minden egyes résznek nem volna semmi egyéb célja, mint a társadalom biztonsága és jóléte?

Azonban ismerünk kell magunkat, társadalmunk a közszereplésről azért tért le, mert tudatában a hatalmat kezelő kormányának rendelkezésére bocsátá magát, s várta annak intézkedéseit, kezdeményeit, s ha olyan kormánnyal ajándékozta volna meg a végzet, mely az összes társadalmat saját nagy céljaira foglalkoztatni, szorgalmazni, sőt annyira sarkalni tudná, hogy pihenésre még időt sem engedne; az ilyen kormányt, ha a mi társadalmunk égisz nem magasztalná, ugy megengedjük hogy nemzetünk jelleméről téves felfogással bírunk.

Elfoglaltságom több napig tartott vissza a hajón, s így lelkem annál felzajlottabb volt, midőn egy szép reggelen, Alexandria nem épen tiszta utcáira léphettem. — A kezdet már sokat ígért. Hosszu utaimban eddig soha nem volt alkalmam hazám ryelvét használni, s most találkoztam egy régi jó barátal, egy magyar tengerészszel. Együtt szálltunk partra, a várost megtekintendő.

Mint nagyobb részt a török városok, ez sem dicsekedhetik fényességgel, s a történeti emlékek az egyedüliek, melyek Alexandriát érdekessé teszik.

Első dolgunk volt a bazart megtekinteni. Az alkalmatlan buricco tulajdonosokat nyakunkról lerázva, néhány szeméttel telt utcán át, azon tere jutottunk, melyen a város egyik legnagyobb mecsetje áll, másik oldalán pedig a bazar kezdődik. — A messziről érezhető kellemetlen szag figyelmezteti az európaiakat, hogy sietni kell, mert itt a mészárosok tütöttek tanyát, körülvéve kedves vendégeiktől az ebektől. A mészárosokat a halásusok váltják fel, s ezeket követik a hosszú utcán végig, a különféle kis kereskedők. Legjelentékenyebb szerep a gyümölcsárusoknak jut, kik óriási fabódéikat megrakva a legizletesebb déli gyümölcsökkel, nyugodtan szívják narghiléjukat. — Különféle datolya, melyet sülve is árulnak, pistacei, nagy halmaz narancsok, éppen ellentétei a bazar első részének lakóival, de mindezek magukon hordják az arab tisztatlanság nyomait. — A zöldségkereskedők üzlete már inkább megnyeri tetszésünket, s ezekhez hasonlót eddig csak Páris piacán láthattam. A keleti kelme-

Azonban a hibát még is éppen kormányunkban keresni nézetünk szerint nagy tévedés: a hibának valódi okát ez értekezéseink egyik fordulatán már érintettük, bővebben azt magyarázni feladatunk keretén kívül áll, talán más alkalommal, most csupán kötelességünk még egy multkor említett és igen elterjedt véleménynek, nézetünk szerint hibás voltát, ha lehet bebizonyítani.

A társadalmunk minden rétegeit átjáró elégtelenség, közügyeink menetét illetőleg, és kormányunk ellenében sokak előtt államiségünk baljóslatu jelenségének, s végzetes kórállapotának tűnik fel. — Mi e nézetet nem osztjuk. — Kétségtelen, hogy az alkotásnak nagyobb horderejű művei, a nemzet összes erejével rendelkező kormány részéről, államiségünk újjaszervezésére nagyon is kívánatosak volnának; de a megalkottak iránt nyilvánult elégtelenség annak a jele, hogy a nemzet többre tör; a mi nem egyéb, mint a társadalomban rejlő erélynek nyilatkozata. — A gyenge lelkelet tan mindennel meg tud elégedni, az erőset csak nagy dolgok elégitik ki, s így az elégtelenség, bár mennyire nem épületes dolog, mégis egy magasabb fejlődés ösztönét rejti magában.

A megyei iskolatanács

f. hó 7-én tartott évnegyedes gyűlése.

(Vége.)

A jelzett szomorú tapasztalatok folytán a megyei bizottság felkérte, miszerint az iskolatanács, törvényben sarkalló — s három pontban foglalt határozatát érvényesíteni méltóztassék; mely következő:

a) a községi elöljárói illetőleg a kerületi szolgabíró és községi bíró lehetőleg alkalmazzák a tankényszert. Az iskolában hanyagul vagy épen nem járók — ha elmaradásukat indokolni nem tudják — pénzbelileg büntessenek s annak beszédésére szigoruan utasítsanak a hiv. közegek. b) Az ismétlő iskolák felállítására köteleztessenek a hivatalos közegek. A 12 éven alul pedig már egészségi szempontból is a nehezebb mezei munkától megóvassanak és törvényszabta iskolai nevelést nyerhessenek. c) A faiskola ügyében kiadott ministeri rendelet által a m. gazdasági egyesület ellenörködése is alkalmaztatván, a fa művelés és tornaszat előmozdítása k-moly figyelembe tartassék.

A tanítók fizetéseknek beszédése körül tapasztalt izetlenségek megszüntetése végett, czélszerűnek hiszi az iskolatanács, hogy az elöljárók utasítsanak a tanító fizetésének pontos beszédésére, ugyszinte az iskolai hátralék beszédésére.

A tanügy egyik hátránya a tanerő hiányában rejlik. Ezt fokozza még azon törvényes intézkedés, miszerint az ugis csekély számú tanítók, mint hadkötelesek a katonai szolgálatra soríttanak. Ezen nehézség enyhítése végett az oktatásügyi minister megke-restetett.

A bejelentett tanítói választások megejtésére Lauksz Lőrincz és Mészöly Pál iskolatanácsos urak küldettek ki.

A fehérvári „Ferencz József“ nőnevelőben (melynek germanizálása fölött élénk vita folyt) augustus 1-én tartandó évi vizsgára *biztosul* Matuska János kanonok ur kérésével fel. Jelentése váratván.

dohány-, piláf-, édesség- s játékarusok szétszórva találhatók a bazarban, melyet jelentéktelenebbnek találtam, mint Törökország más városát. — Azonban ehez hasonló élnökséget, csupán a fővárosban tapasztaltam. A zaj távolról hallatszik már, s utmutatóul szolgál az idegeneknek. Pohár s tányércsörtetéssel, vagy éktelen ordítással akarja mindenki üzletét ismertetni, ehez ve-gyül még az arabnak szokása, ki ha nem hallgat, bizonyosan kiáltoz. Alig voltunk képesek az utcán áthatolni; az óriási tolongás volt az egyik ok, másik pedig az tízerek vendégszeretete, kik visszatarták a sétálókat, kényszerítvén valamit vásárolni.

Mintegy félórai kellemetlen séta után, kiértünk a bazárból s Alexandria főterére jutottunk. A lapos tetű házak, s ezeknek különben is déli antik stylje tudatá csak, hogy nem Európában vagyunk. A tágas tere a legnagyobb gond fordítatik, s tisztaságra nézve is beillenék bármely városba; a körülövező nagy kereskedések, ha nem is meglepők, de mindenesetre kielégítők. A nyári nap hevét a közepén végig nyuló kert illatos fáí tartják fel. Egy még leleplezetlen óriási szobor áll itt, mely Mehemed-Ali basa tiszteletére emeltetett, kinek Alexandria jelenlegi virágzását köszönheti, ki határozott ellensége levén az ódon eszméknek, mint tudományos s liberalis kormányzó tette nevét népszerűvé. — A városban Ali barátom szolgálat vezetőül, kit igérete szerint a „Piazza grande“ n találtunk. Egy ideig gyalog bolyogtunk a néptelen s ronda utcákon, melyek néha-néha kellemessé is váltak. A számtalan mecset gyönyörű minarékekkel, csinos kertek, óriási ro-

A. K. Szentpéterben 60 évig működő tanítónak jutalmazására vonatkozólag a tanfelügyelő ur fog lépést tenni.

A székesfehérvári reform. iskolában, — noha ott egy vasszorgalmu és kitünő képzettségű tanító működik — a tanítás kinem elégitő, mivel az iskolai helyiségbe ovodai gyermekek is járván, az nagyon népe-sült; továbbá a 400 frt. fizetés csekélysége miatt a tanító magánórak adására kényszerül, melytől pedig a megélhetés érdekében eltítani nem lehet. Az olvasó-könyv hiányában a zoltárkönyv vétetik igénybe. Mely körülmények orvoslatáról a tanfelügyelő ur fog gondoskodni.

Az előszállási iskolában a tanítás példányszertü vezetése fölött az iskolatanács örömet jegyzőkönyvileg óhajta kifejezni és erről az előszállási iskolatanács értesítettni fog.

„A boncztan, a mérges gombák és növények“ czimű megjelent könyvekre az iskola hatóságok figyelmét felhívni szükségesnek látja az iskola tanács.

A tények kivonatban közölt ismertetése után, ha futolag visszatekintünk, lehetetlen azon szomorú ki-mutatáson meg nem útköznünk, hogy azon tankötele-sek száma, kik iskolába nem járnak, a két ezeret meghaladja. Ezen vétkes mulasztás főokozói tagad-hatlan, hogy első sorban a szülék, másodizben köz-ségi elöljáróság, végre a megyei hatóság. A szülöknek itt leczkét tartani, hogy gyermeik neveltetését s így a magyar haza szent ügyét jobban szívükön hordják, kiáltó szó lenne a pusztában, mivel több, mint bizonyos, hogy az oly szülő, ki gyermekét iskolába nem küldi, nem olvas hírlapot. A községi elöljáróság, melyet annyi mellékérdekek vezérelnek, nem mer erély-lyel eljárni, ha a főhatóság szigoruan és hatalmának egész súlyával nem utasítja; Azért t. megyei ható-ság meg kell tenni mindazt mivel nemzetünknek és hazánkknak tartozunk, s a törvény által meghatározott utat és módot fel kell használni, hogy megyénk a közművelődés terén ne maradjon oly hátra, mely fölött minden jobb érzésű magyarnak szégyenpir szö-kik arczában.

Hátra van még az ugynevezett: zugiskolákra fel-hívni a hatóság figyelmét, melyek semmi kiméletet nem érdemelnek, mert ott olyan eszméket hirdetnek és tanítanak, hogy a levegő is dögleletes lesz tőle. Legsomorubb a csempészkedés az 1868. törvény ki-játszására, különösen az orthodox izr. iskolákban, hol vak elfogultságban, hagyományos izetlenséggel vetik meg a korszellem követelményeit. Hogy e törvény és korellenes üzemeket tűrni nem lehet, arról a sajtó folytonos kifakadásai eléggé meggyőzhették a kor-mányt a bezáratásukra. Noha a felekezeti feltékeny-ség és összetartás ügyesen tudja elrejtjeni a világ szem-ei elől, miután legtöbb helyen bigót rabbik protek-tója alatt garázdalkodnak a nevelés szent ügyén.

E röviden elmondottak is elégségesek arra, hogy a tanfelügyelőnek erélyét előmozdítsák, s tevékenységét lankadatlanul oda ösztönözzék, hogy a nevelés ügye, a haza ügye, a haza pedig minden előtt. Egy-uttal a megye hatóságot is, mely oly kitünő kapaczi-tásokat, oly nemes törekvésű- és szabadgondolkodásu egyéneket foglal magában figyelmessé tegyék arra, hogy ezután több szigorral járjon el, azon községi elöljárók ellen, kik törvényszabta kötelességeiket tel-jesíteni nem tudják.

Csitári.

mok, szobrok, mind megragadják az idegen figyelmét, a keleti divat pedig mulatságossá teszi a sétát, s a tarka ruhába bujtatott beduinok, vagy fátyolozott arczu madamok, valóban kellemes alakok.

Mi Alexandriában legérdekeesebb, az a városon kívül fekszik. Igy buricokat, csinosan nyergelt szama-rakat kellett fogadnunk, melyek pár frankért egész dél-után hordozzák az idegent. Képzelni lehet, mint érez-tük magunkat ezen új divatu lovaglás alkalmával. — Hasztalan oktatott bennünket Ali; Maly barátommal, nem tudtunk a helyzettel megbarátkozni. Ügyetlenek voltunk a kormányzásnál s paripáink minden falnak, fának neki vittek, s ilyenkor utasítás szerint néhány ostorcápással tudattuk a szegény állattal, hogy nem kedvünk szerint nyargal. Persze az ostorcápas nem sokat használt, s csak később, midőn már gyakorlot-tabb lettem, tanultam meg, hogy a kiáltozással többre megyek. — A Cleopatra-féle obeliskhez siettünk. Gyö-nyörű karaván! látni minket ügyetlen lovagokat, ér-dekes lehetett. De miután lelkünkét vagy százszor Isten oltalmába ajánlottuk, s szamaraink kegyesek voltak bennünket néhányszor akarattal ellenére a nyeregből leszállítani, végre megérkeztünk az ígért földre. A Cleopatra-füldök fölött, a régi várfal mellett emelkedik a híres obelisk, melyet még a nevét hordó állítottat. 70 láb magasra, tele hieroglifekkel, melyek nagy részét az idő már lemosta, s oly elhagyott állapotban van; miszerint várható, hogy nemsokára valamely orkán a földre sodorja, miként a mellette fekvő obeliskot, mely tele rondasággal a földön hever.